

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

Mesaj al demnității, păcii și colaborării

Sentimentele noastre

Marți seara, când am început să scriu aceste rânduri, Radio București anunța, citind neobositul nostru Agerpres, că vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în țări socialiste din Asia s-a încheiat. Comentariul care a însoțit această știre sublinia semnificația acestei noi acțiuni românești de politică externă, rosturile ei profunde, cifrurile ei deosebite în folosul cauzei generale a socialismului și păcii. R.P. Chineză — R.P.D. Coreeană — R.S. Vietnam — R.D.P. Laos — Kampuchea Democrată: momentele vizitelor în fiecare din aceste țări prietene sunt acum cunoscute. Precum cunoscute sunt și orasele prin care a trecut delegația noastră, locurile pe care le-a vizitat, oamenii cu care președintele Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă, de la sefi de state și de partide și până la cetățenii simpli, veniți să-l întâmpine cu sentimente de simpatie și profundă simpatie.

Ascultând Radio București, am reluat zările săptămânii trecute refăcând, printr-o nouă lectură, acest itinerar românesc în țările socialiste din Asia: dincolo de bilanțurile fructuoase pe care comentariul transmis la radio le sublinia, am realizat încă un câștig, nu mai puțin important, care ne privește, de asemenea, pe toți, dar și pe fiecare în parte. Am realizat dintr-o dată câte cunoscute noi am câștigat din această nouă vizită a președintelui nostru, câte lucruri deosebite, care se petrec la mil de kilometri depărtare de noi, ar fi rămas altfel neștiute, cîți oameni, pe care nu-i cunoșteam personal, stimăm acum pentru rezultatele muncii lor, pentru sentimentele față de România, pe care le-au mărturisit conducătorului nostru.

Vizita s-a încheiat. Dar noi știm, acum, mai multe despre istoria plată Tien An Men din Pekin, despre tirgul de primăvară de la Canton, despre frumusețile în mătase ale Hangzhou-ului; am reținut, cu firească minerie, versurile poeziei An Zan Ghi, din R.P.D. Coreeană, dedicate țării noastre și prieteniei dintre popoarele și țările noastre; știm acum cite de frumoase sînt tradiționalele costume vietnamite „ao dai” și cite de emoționat a fost Doan Thi Vuong, responsabilul organizației de tineret de la Fabrica textilă „8 Martie” din Hanoi, de prezenta înalților oaspeți români și am aflat cite de plăcută și ospitalieră este întâmpinarea tradițională laotiană, făcută sivilor noștri la Fabrica de plăcaje din Vientiane și cite de original și interesant complexul străvechiu capitale Angkor Thom din nord-vestul Kampuchiei.

Insumind aceste noi și numeroase informații despre locuri și fapte, despre oameni care ne sînt prieteni, despre țări care ne sînt prietene, ajungem din nou la adevărul a ceea ce înseamnă înțelegerea înseamnă cunoaștere. Tot astfel, pornind de la același adevăr, prietenia înseamnă cunoaștere. Intre oameni și între națiuni, tot așa cum solidaritatea înseamnă cunoaștere, iar pacea este, între altele, înțelegere și prietenie, adică din nou cunoaștere.

Semnul acestei solii se îmbogățește și mai mult dacă știm că, asemenea nouă, fiecare cetățean al țărilor vizitate a aflat multe și noi, și interesante lucruri despre viața și munca noastră, despre sentimentele noastre. Mai presus de toate, aceste popoare prietene au înțeles, cred, de ce numele prestigiului nostru internațional este chiar numele președintelui Nicolae Ceaușescu. Și cunoscîndu-l pe președintele nostru, cunoscîndu-ne mai bine țara și istoria ei, trecut și prezent, acești oameni prieteni, care construiesc, ca și noi, o lume nouă, au aflat că și sint sentimentele noastre. În aceste zile, de la mil de kilometri distanță, popoarele noastre și-au strîns mîinile. S-a întâmpinat acest semn de prietenie „pe calea sentimentelor”, cum spune poetul.

Mihai Tatulici

Din
toată inima,
un bun venit
înălților solii
și poporului
nostru

Telegramă

Mult stimată și iubită tovarășe NICOLAE CEAUȘESCU,

Asemeni tuturor oamenilor muncii din patria noastră, scriitorii români, maghiari, germani, sirbi și de alte naționalități au urmărit cu cel mai profund interes itinerarul istoric pe care l-ați străbătut, ducînd în cele cinci țări prietene de pe continentul asiatic mesajul de înaltă prețuire al poporului român, mesaj de fermă încredere în triumful ideilor comunismului, ale păcii și colaborării între toți oamenii. Declarațiile și acordurile adoptate cu acest prilej ilustrează încă o dată, cu strălucire, conștinutul umanist revoluționar al politicii externe promovate de partid și de statul nostru, aducînd o importantă contribuție la dezvoltarea relațiilor de prietenie trinită și de cooperare tovarășească dintre România Socialistă și țările pe care le-ați vizitat. Căldura cu care ați fost întâmpinați pretăzindem, măta spre-ciere manifestată de gazde față de persoana dumneavoastră constituie de asemenea o recușoare a rolului deosebit care vă revine pe arena internațională, în nobilul efort de instaurare a unui climat de înțelegere și concurență între toate popoarele lumii.

Exprimîndu-ne și de astă dată adăziunea la tot ceea ce întreprindeți spre binele poporului nostru, vă asigurăm că slujitorii literelor vor face totul pentru a-și îndeplini cu cinste datorie încredințată de partid și de stat al acestor țări socialiste — R.P. Chineză, R.P.D. Coreeană, R.S. Vietnam, R.D.P. Laos și Kampuchea Democrată), cu muncitori și intelectuali, cu militari și oameni de știință, cu artiști. „Popoarele — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei — mai ales cele aflate în curs de dezvoltare, sînt interesate să-și întărească unitatea, să acționeze în comun pentru propășirea lor economică și socială independentă”. Și România a dovedit prin faptele sale că are acest suprem interes. „Să dăm un curs nou, tot mai viu” — relațiilor cu aceste popoare — lăta leitmotivul aflat în toate cuvîntările rostite de președintele României, în toate declarațiile comune și comunicatele oficiale și concretizată în numeroase acorduri de colaborare semnate cu această ocazie.

La Pekin, Canton și Hangiou, la Phenian, Hanoi, Vientiane, Pnom Penh și Angkor Thom, pretutindeni unde au fost prezente solii țării noastre, mil de oameni au venit în întâmpinare, în vestiminte de sărbătoare, agînd flori și mă-tășuri multicolore, dansînd și cîntînd cîntece revoluționare, demonstrîndu-și măiestria artistică și sportivă, adresînd, în cor, urări de viață lungă tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Toate aceste manifestări de profundă admirație pentru personalitatea președintelui României, aparținînd unor popoare care au prin tradiție un înalt simț al istoriei și al politicii de prietenie și colaborare, au relevat de fapt ceea ce însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea în cuvîntările de la marele miting al prieteniei româno-coreene: că politica României de întărire a prieteniei și colaborării între popoare este „în deplină concordanță cu realitățile lumii contemporane”.

Asadar, aclamațiile unor uriașe mase de oameni de pe continentul asiatic tocmai acest lucru îl răsplătea în primul rînd: realismul, vizionarismul și profunda deschidere către înțelegerea exactă a lumii contemporane — trăsături minunate ale personalității celui pentru care lupta pentru pace și concurență intru binele popoarelor înseamnă a te achita de cea mai importantă datorie de cetățean al secolului XX și fiu al unui popor iubitor de pace și prietenie.

CONDUCEREA UNIUNII SCRITORILOR
din
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

„În concordanță cu realitățile contemporane”

Ion Longin Popescu

România — țară deschisă spre lume

aripi de aur au purtat noble gânduri cu vesmint de aur, exprimate cu cuvinte de aur prin cel mai de seamă Om al marelui nostru popor peste mii și mii de verște — solia prieteniei și a prieteniilor — transmițînd popoarelor frățești, toamei din inima Europei, mesajul colaborării rodnice și al păcii.

Săptezecize zile — o istorie. Istoria fanteilor. Fapte de azi, pentru soarta lumii de acum și pentru cea de mâine. Cuvinte și fapte, materializate în documente de stimă și respect, de aprobare reciprocă și de schimburi de bunuri materiale și spirituale. Fapte ce sînt încăzite de inimile sutelor de milioane de oameni; chiar de vorbese limbi diferite, au istorii de ieri și de azi, concepții, idealuri comune.

Soarele cald al Asiei. În acest răstimp, a lumina călea înaltului oaspete român, pe întregul itinerar, ca trimis de onoare a străvechului neam, spre mari prieteni, cu inimă tot altă de mari ale popoarelor chinez, coreean, vietnamez, laotian și kampuchian, inimă ce vibrează de aceeași strună de telur și visuri, de virtuti și de viață pasnică, pe strune ce răsună minunat, provocînd ecouri vibrante în inima întregii lumii cinstite și drepte.

Popoare mici, mijlocii și mari — țări vecine și țări la mii de leghe — pot găsi solfezi ce pot cînta la unison. Dar mai ales atunci, cînd urmăresc același ecou, aceeași năzuință, cu ferestre larg deschise spre comunism, spre împlinire.

România și-a găsit drumul drept spre inima fierbinte a lumii. Drumul fericii omului, drumul înțelegerii și al viitorului pasnic. Drum greu, dar plin de strălucire în întreaga lume. România — țară larg deschisă spre lume. România azi — însăși o lume care aduce lumii fapte de nețăgăduit, prețioase, ce strălucesc de caratele omiei. Înțeleaptă politică a înțeleptului meu popor, a celui mai înțelept Om de la cirna țării. Fapte-istorie. Istorie de azi și pentru mâine. Pentru noi, pentru frații noștri, pentru întreaga lume. Strălucirea României în lume — strălucirea prieteniei în lume. Solia țării-simbol. Prietenie-simbol. Convenții, schimburi-fapte.

Noul Luceafăr al țării pe noi continente. Luceafărul românesc a răsărit, ca semn al prieteniei, deasupra Chinei, Coreei, Vietnamului, Laosului și Kampuchiei Democratice, Izvoare de noi fapte. Bilanț și perspectivă, Prietenie.

„Prietenia dintre poporul chinez și poporul român va fi întotdeauna durabilă și vie ca brazii de pe muntii Kunlun și Carpați și eternă ca apele fluviului Iantzi și ale Dunării”.

Ecouri dragi scurtează drumul dintre continen-te pe aripile prieteniei.

Dezideriu Horvath

Continuare în pag. a 2-a

● În acest număr: ● GEORGE MACOVESCU la 65 de ani ● Cartea de istorie ● Citind jurnalul lui Mircea Eliade ● TEODOR BALS — schiță de portret de N. CIOBANU ● Dreptul la replică: ION LANCRĂN-IAN și ACĂȚIA GRIGORESCU-BĂGOVIA ● Mesaj și optune în arta plastică: MARIN GHERASIM și ION STENDL ● Atelier literar de GEO DUMITRESCU ● Vizită la Oxford de ADRIAN MARINO.

Cartea de istorie

Între cărțile care se bucură astăzi de un interes sporit din partea unui mare număr de cititori sînt și cele de istorie în sens larg. S-a observat mai demult depășirea interesului cititorilor

de la literatura de ficțiune către o literatură de un caracter mai documentar, mai problematic, hrănită de mari evenimente istorice.

A apărut și o specie literară hibridă, numită romanul documentar, menită să desemneze o specie în care ficțiunea încearcă să se concilieze cu documentul brut. Ne oprim aici însă asupra cărții de istorie propriu-zise, adică cele care nu acceptă hibridizii, ci este închinată studiului istoric propriu-zis. Literatura istorică românească are o tradiție înscărnată și numără cîteva personalități de un prestigiu științific internațional. Școala românească de cercetare istorică și-a pus în scurt timp mai toate problemele mari ale istoriei românilor încercînd o adunare și slere a izvoarelor și o sinteză a marii informații pe care acestea i le-a procurat. Ea a avut în față probleme dificile care cereau o metodică asigură, o probitate științifică fără cusur. Mostenirea științifică de care ne-a lăsat-o această școală de istorie este importantă și despre valoarea ei astăzi s-a vorbit chiar în paginile acestei reviste în repetate rînduri. Istoricii ca A. D. Xenopol, Dimitrie Onciul, N. Iorga, Gh. Brătianu au produs cercetări și sinteze de bază pentru cunoașterea și interpretarea istoriei românești, care merita a fi făcute cunoscute și cititorilor de azi. Alături de eforturile vechii școli românești de istorie se așează și cele ale cercetătorilor din ultimii treizeci de ani. Ei au plecat adesea de la o bază informativă nouă, de la metode noi de lucru, de la teze de dată recentă. Multe aspecte ignorate pînă nu de mult au fost elucidate și aportul noilor cercetări de istorie a adus lumii noi în direcția unei noi înțelegeri a istoriei românilor. Problema care se pune astăzi este a prospectării mai departe a materialului documentar, a unei noi lecturi a izvoarelor informative, a unor sinteze noi. Esențială este adoptarea unor metode de lucru noi, moderne care dau altă greutate și perspectivă cercetării de istorie. Cititorii români au avut de mai multe ori ocazia să deschidă cărți de istorie care să le semnalizeze perspective noi în probleme care păreau de mult rezolvate. Astemenea cărți sînt lucrările colective scoase de două colecții reviste în editura Academiei despre Mihai Viteazul și despre Petru Rareș sau cele semnate recent de Ștefan Andreescu despre Vlad Tepeș și Mircea T. Radu despre Tudor Vladimirescu, Ștefan Andreescu stabilește pe baza noilor cercetări de istorie asupra circulației și semnificației legendelor lui Tepeș o altă situație și înțelege a personalității voevodului controversat. De un maxim interes este și lucrarea lui Mircea T. Radu despre Tudor Vladimirescu cu atât mai mult cu cît precedată de o monografie exemplară ca metoda și siguranța de lucru, aceea a lui Andrei Oțetea căreia cercetarea lui Mircea T. Radu i se opune frontal și programatic. E vorba și în acest caz de o revizuire a întregii informații, de o lectură critică a izvoarelor, de avansarea unor concluzii, de reabilitarea, între altele, a unor concluzii anterioare, respinse în etapa precedentă de istorici. Iată două din cărțile care atestă un nou spirit al cercetării istorice căreia i-am dorit însă și o mai mare dorință de a intra în contact cu publicul larg. De vreme ce noile cercetări modifică concluzii și perspective vechi și necesar ca noile teze să intre într-o circulație largă. Marea carte de istorie, tomul impozant are nevoie de sprijinul cărții de popularizare scrisă într-un spirit științific de aceeași exigență pentru a instala o nouă constință a faptelor de istorie românească. Prezentăm în acest număr cîteva cercetări de istorie inspirate de evenimentele și personalitățile primei jumătăți a secolului trecut.

Luceafărul

Cîntec

Noi nu am scris cu sînge pe drapelul nimănu

Cuvinte huloitoare, grele,
Noi nu am pirjolit hoizale altora,
Noi nu le-am furat femeile și nu le-am
Ucis copii,
Noi nu am asuprit.
Noi ne-am NĂSCUT pe acest pămînt
Odată cu soarele, cu luna și stelele,
Odată cu arborii, cu păsările, cu pietrele
Sfinte.

Pămîntul acesta noi l-am arat de

Noi l-am semănat cu grîne și mei,
cu sînge;
Din trupurile noastre se iviră colinele!
Oh, dacă onorai cerul și innourat sau

Invăluit în lacrimi sau numai în lumină —
Acesta e singele nostru, sînt lacrimile
noastre.

Sînt durerile și bucuriile acestui popor,
Noi nu ne-am vindut Zeii,
Zeii noștri nu s-au certat cu oamenii.

După cum Tată ne este Zamolze și
invățat.

Noi sîntem aceste plaiuri și riuri,
Noi nu am cerut nimănu pămînt și ape,
Dar noi am primit pe cei ce veniră

frățește

Și ne rămasera precum Doja, frați,
Noi le-am dat acestora pline și sare
Și ei sînt cu noi; dușmanii e bine s-o
știe!

Pe săbiile noastre, niclînd n-a stat
rugina.

Victor Nistea

tor. În caz contrar... Am pus adresa pe masă, am început să umblu prin hirtii, să mut creionul și guma, să dau scaunul la o parte, să mă foiesc în dreapta și-n stânga; în sfârșit, îmi pierdusem capul și-mi pierse graul. Nu îndrăzeam să privesc la colegii, dar li simțeam urmându-mă. În birou se lăsase o tăcere de înmormintare. I-a pus capăt agentul:

— Vă rog să mergem, d-le Manolescu. Sinteți așteptați.

Am pornit spre ușă. Când să ies, ca și cum mi-aș fi luat rămas-bun pentru totdeauna de la cei dragi, am aruncat o privire circulară în toată camera. Toți aveau mutre de funeralii naționale. Agentul m-a luat de braț și am coborât scările. În stradă mi-a spus:

— Fără prostii, firește. (Schimbăse tonul. Era dur și neceremonios). Știi ce poartă în buzunarul de la camera, așa că, la prima mișcare, trag.

Am tăcut și am mers cuminte. Ajunși la comisarariat, am fost, pret de un ceas, lăsat singur. Apoi, către orele 11, au intrat cei ce mă aduseseră și alții doi.

— Asta e? A întrebă unul cu pantofi spitz și pantaloni charleston. I-ași luat interogatoriul?

— Nu, a răspuns agentul.

— De ce pierdeți vremea? Știți doar că șeful a spus că e un caz urgent. Trebuie sfârșit repede cu individul ăsta.

— Si, după ce am spus cum mă cheamă, citiți ani și de unde vii charlestonistul m-a întrerupt.

— Comunist, ai?

— Nu, am replicat timid.

— Să nu-ncerci să ne duci, că nu-ti merge. Noi stim tot, dar vrem să vedem cit este de sincer, pentru că altfel...

— Ei, ce zici? Pune mina pe el: nu-ti fie teamă. E gol. Gloantele le-am scos. Uite-le de birou: șase. Chiar atitii voiai să acuzi?

— Am luat pistolul în mână și l-am invirtit pe toate părțile. Nu-l văzusem niciodată. Dealmintenii aveam oare de arme de foc?

— Nu-i al meu, am recuzat să arăt.

— Nu-i al tău? Dar de ce se gâsc pe el amprentele tale?

— Ampretele mele? (Și deodată a început să se facă lumină în beznă din teasta mea).

— Da, amprentele tale. Sînt aici, pe pistol.

— Aveți dreptate, sînt.

— Deci recunoști?

— Recunosc.

— Atunci pistolul e al tău?

— Nu-i al meu.

— Cum nu-i al tău? N-ai recunoscut?

— N-am recunoscut.

— Ce-ai spus mai înainte?

— Ce-am spus? (Începu să-mi facă plăcere conversația și să mă joc cu smecheria asta cu surub de-a teatrului absurdului).

— Bă, nu mă scoate din săritie, că pun dușii pe tine.

— Ce te-ntrebei...

— Ce mă-ntrebei?

— Uite de la mînă pin-la gură.

cură. Dar cu cit reflectam mai mult la cele ce mi se întimplau, cu atit mă încurcam în hătîșul supozitiilor.

A sună telefonul și... signor Pantaleoni a ridicat receptorul.

— Bună ziua, d-le Ghimbăsanu. Da, eu sînt... E încăpătînat. Nu vrea să mărturisească nimic. Din păcate, da... Nu pot să vă spun la telefon...

Un complot... da... o rețea internațională. Sîntem destul de blînzi, desi ordinele sînt aspre...

N-avem ce face... Nu... e în zadar... Nici d. prefect, nici d. primar nu pot face nimic... D. prefect ne-a ordonat să ne facem datoria... Si, vă spun ca prieten, d-le Ghimbăsanu, e mai bine să nu v-amesteceți... Fiecare să doarmă pe saltea lui... Da, da... Imi pare rău... Sîntem prieteni, dar... e ordin; se execută, nu se discută...

De el depinde, cum va sfîrși... (Ascultînd convorbirea telefonică, mi-am dat seama că am intrat într-o mare încurcătură. Si mi-am amintit de eroul unui roman american care, de cite ori se afla într-un impas, murea de curiozitate să știe cum va ieși din el și cu amuzantă malicie își spunea: „Ei, acum să te văd Johnny! Si mi-am zis și eu: — Ei, acum să te văd, Ionică!”)

— Zimbești, d-le, zimbești, dar cu asta ce e? (Si signor Pantaleoni îmi arătă un pistol). L-am găsit în camera la d-ta. În casa d-lui primar. Nu căsea ochii cit cepele și nu face pe miratul. Vîno aici, la masă, apropiet-te și pipă-le! Poate ne spui și te intenționăm cu el.

M-am sculat de pe scaun și m-am îndreptat mecanic, ca hipnotizat, către armă. La un pas de ea m-am oprit și am privit-o lung. În creier mi se făcuse vid. Nu mai puteam gîndi. Surpriza era zguduitoare.

— Ei, ce zici? Pune mina pe el: nu-ti fie teamă. E gol. Gloantele le-am scos. Uite-le de birou: șase. Chiar atitii voiai să acuzi?

— Am luat pistolul în mînă și l-am invirtit pe toate părțile. Nu-l văzusem niciodată. Dealmintenii aveam oare de arme de foc?

— Nu-i al meu, am recuzat să arăt.

— Nu-i al tău? Dar de ce se gîsc pe el amprentele tale?

— Ampretele mele? (Și deodată a început să se facă lumină în beznă din teasta mea).

— Da, amprentele tale. Sînt aici, pe pistol.

— Aveți dreptate, sînt.

— Deci recunoști?

— Recunosc.

— Atunci pistolul e al tău?

— Nu-i al meu.

— Cum nu-i al tău? N-ai recunoscut?

— N-am recunoscut.

— Ce-ai spus mai înainte?

— Ce-am spus? (Începu să-mi facă plăcere conversația și să mă joc cu smecheria asta cu surub de-a teatrului absurdului).

— Bă, nu mă scoate din săritie, că pun dușii pe tine.

— Ce te-ntrebei...

— Ce mă-ntrebei?

— Uite de la mînă pin-la gură.

— Ei, ce zici? Pune mina pe el: nu-ti fie teamă. E gol. Gloantele le-am scos. Uite-le de birou: șase. Chiar atitii voiai să acuzi?

— Am luat pistolul în mînă și l-am invirtit pe toate părțile. Nu-l văzusem niciodată. Dealmintenii aveam oare de arme de foc?

— Nu-i al meu, am recuzat să arăt.

— Nu-i al tău? Dar de ce se gîsc pe el amprentele tale?

George Macovescu la 65 de ani

Virstele timpului

Un sentiment tonic, fertil al împlinirii de sine respiră din fiecare rînd scris de George Macovescu. Tot astfel, ființa omului vorbește, de la prima vedere, despre siguranța și echilibrul autoformării. Nu e nimic în aceste atitudini din optimismul facil, vîscos surizător și mulțumit al celor ce se conștientizează în confortabilă incintă față de propria persoană, ci o robustețe de caracter în acord cu firea mai adîncă a vieții. Izbitorge la un om al acțiunii și al practicii scrișului cotidian e tocmai modestia.

Răsfoiesc încă o dată volumele fericit intitulate *Virstele timpului* și *Farmecul pămîntului* și-mi explic mai bine că această forță interioară, iradiantă este plătită și asumată, că ea provine dintr-un bilanț al existenței și al conștiinței care o legitimează clipă de clipă. „Trecut-au anii...” se constată adeseori în cuprinsul celor două cărți, cu o omenească, prea omenească nostalgie. Da, dar cum au trecut, iată o fundamentală întrebare și pentru oricine. Iar la această întrebare se răspunde calm, senin și sigur, cu o voce care nu se îngroșă dar nici nu se coboară, cu o voce autorizată, la cuvina care a știut, și acest lucru se simte, să umple fructuos și virstele timpului și să se împărășească totodată cu feroare din farmecul pămîntului.

„Au trecut anii și m-am risipit prin lume. I-am văzut frumusețile, am auzit cîntecele păsărilor rare, am plînt: pe fluvii mari, m-am scaldat în apa oceanelor și a măriișor calde, am privit alte ceruri, am gustat fructele dulci

De la Palermo, Bălcescu scrie scrisoare

Atîng acum cu buzele umede, cu inima, cu singele farmecul tău de argint pragul tău de nu-mă-uita prăvălilor cel alb în care copilăria mea se joacă de-a începutul unui drum numit fîgduintă;

scrii să împereșez lîngă muntii cei mari pe care mi-ai mai pot ajunge decit cu inchișuirea tăpșile îmi sînt orse de muzica stelelor vesnice plînd numai decăspora Carpatilor licări mă sperie de amărul unui frate rămas acasă ca orbul pe înămăric adulmec poteca șterg pe lînsoroe colbul și ascult cu timpla a Daciei înfiorare prin secolele toate;

amintirea se cuprinde în ora de-acum de pîdăni și de șoimi cu aripa repede, tu, cel nesăpat, prieten, din zarea pe fulgere scrisă, rîmii lîngă mine o clipă, așcultă-mi nelineștea;

poartăse viitorului ce se întimplă cu noi, spune-le celor ce vin că revoluția n-a fost înfrîntă, poporul meu nu este ingenușchiat și, ca unei maladii amare, îndurată abita lung de vreme, veacul cel nou va pune capăt tiraniei...

ating acum cu buzele umede, cu inima, cu singele, dealul din preajma casei părintești; aici își au sălaşul primăre copaci umbroși coșoșii sălbatici - cîntecul lor cutremură somnul pămîntului;

și parfumate ale tropicelor, am zburat deasupra vîrurilor pămîntului. Gîndul meu se întoarce, însă, mereu și mereu la locul acela neînsemnat unde am venit pe lume, la satul acela așezat pe firul sărac al unei ape sărate, între dealuri nu prea înalte, plîni de tripi.

„Trecut-au anii...” Dar ce îmi pasă mie de aceasta? Eu port în mine farmecul pămîntului de unde am pornit.”

Comuniunea cu ceilalți este sursa acestei linișți interioare și dacă a descoperi este imperativul celui dedicat evenimentului zilnic și semnificațiilor sale, în același timp bine personalitatea lui George Macovescu. Este, se poate spune, modul său de a fi afirmat cu cea mai deplină putere. A descoperi astfel un pămînt anume și pe oamenii care l-au însușit și-l însușesc de-a lungul timpului; a descoperi apartenența la o generație, la liniile de forță și la idealurile care au format-o și au călăuzit-o; a descoperi o idee și o forță cristalizatoare, în consens cu legitățile istoriei; a descoperi omeneșul din oameni și frumosul din existență, profund-mele și îndreptățirile, a descoperi mentori și prieteni, tovarășii și colegii.

O blînată a vieții și o comunitate de aspirații celebrează toate paginile lui George Macovescu, ridicînd sentimentul prieteniei și accentul loialității la cote vibrante. Căci dominantă lor este o existență care se împărășește și se regenerează din existența celorlalți și a celorltoare. Virstele timpului sînt constituite în sunetul lor plin de atitudine unui om care a știut să vadă, să descifreze și să se întovărășească cu tot ceea ce e mai nobil, mai generos, mai grăitor uman. O atitudine a simpatiei și a eogului și deopotrivă a responsabilității. În gen rătă, atit de încredut, de încredut și scriitorii al decenului al patrulea, George Macovescu este conștiința cordialității și a convergențelor spirituale.

Dan Cristea

george chirilă

tăpăile mele sărută din depărtare neșterea urmă și rană a eroilor acestui străvechi neam, cerul se luminează albastru ca lacrima privighetorii

peste cetățile și colinele tale albinele trec prefigurînd subtile arhitecturi

în ghindă se ghițește lucrarea cea largă lucrînd

temeiul renașterii și împlinirii tale; adeverește-mi chipul și cugetul împăcat neputînd să te-ajung, și-adaug

incă un îmn, și Maica mea mult dragă...

Grete Tartler

Fotografi de EMANUEL TANAJALĂ

Nu ființa luminii, ci faptele ei

Trăirea muzicală contemporană sfîrșimă sunetului-individ, singuratic, să vadă cum poartă în simbur o melodie. Celibidache trece prin suprafață, o desface în trepte. „Variatiunile de Brahms au dovedit că se poate pătrunde spre melodia fiecărui ton și această infinitate de melodii se interfează precum valurile în limpede cor.

rană desenează sunetul ca pe un arc de cerc din care vezi rătăcind mic nervuri, rădăcini care trec de o parte și alta, născînd o mișcare interioară. Celibidache a dovedit în „Preludiul” și „Moartea Isoldei” că aceste nervuri se pot uni într-o curbă gradată, ajungînd după o așteptare aproape atemporală în punctul sfîșietor, tragic asemenea tulpinii care izbucnește din pămînt ca să dispară.

Nu se poate vorbi despre ființa luminii, colorile sînt faptele ei și cine zugrăvește faptele, acela atinge și ființa. Celibidache a povestit în „Nocturnele” de Debussy reverberații, nuanțe, treceri prin grădini tot mai apropiate de inimă. „Pînă din Roma”, dezvăluind un Respighi adesea umbrat, adaugă jocuri de ramuri, altă intensitate. „Hora scaccato”, orchestrată de dirijori aici, în România, într-o noapte, aduce lucrarea unor oale de lut smălțuit în țirgul multicolor.

Dacă Brahms este teza, Wagner — antiteza, Celibidache, al călăuzindu-și un larg spațiu de joc, încearcă sinteza. Acel fel de sinteză care arată că obiectivizarea muzicii nu e vorbă în vînt; că un anume fel de privire în partitură, pătrunderea cit mai profund în sunet, apropiere pămîntului de cer.

Poșterii le-au părut temple construcțiile sale, savanților — spațioase laboratoare.

Am văzut cum orchestra, un singur om, gîndește prin instrumentele de suflători, simte prin vîrți și violonceli. Numai așa, luînd omenească înfățișare, muzica izbutește, să ne apropie, ne întinde ea însăși o mînă de ajutor.

Trăirea muzicală contemporană sfîrșimă sunetului-individ, singuratic, să vadă cum poartă în simbur o melodie. Celibidache trece prin suprafață, o desface în trepte. „Variatiunile de Brahms au dovedit că se poate pătrunde spre melodia fiecărui ton și această infinitate de melodii se interfează precum valurile în limpede cor.

rană desenează sunetul ca pe un arc de cerc din care vezi rătăcind mic nervuri, rădăcini care trec de o parte și alta, născînd o mișcare interioară. Celibidache a dovedit în „Preludiul” și „Moartea Isoldei” că aceste nervuri se pot uni într-o curbă gradată, ajungînd după o așteptare aproape atemporală în punctul sfîșietor, tragic asemenea tulpinii care izbucnește din pămînt ca să dispară.

Nu se poate vorbi despre ființa luminii, colorile sînt faptele ei și cine zugrăvește faptele, acela atinge și ființa. Celibidache a povestit în „Nocturnele” de Debussy reverberații, nuanțe, treceri prin grădini tot mai apropiate de inimă. „Pînă din Roma”, dezvăluind un Respighi adesea umbrat, adaugă jocuri de ramuri, altă intensitate. „Hora scaccato”, orchestrată de dirijori aici, în România, într-o noapte, aduce lucrarea unor oale de lut smălțuit în țirgul multicolor.

Dacă Brahms este teza, Wagner — antiteza, Celibidache, al călăuzindu-și un larg spațiu de joc, încearcă sinteza. Acel fel de sinteză care arată că obiectivizarea muzicii nu e vorbă în vînt; că un anume fel de privire în partitură, pătrunderea cit mai profund în sunet, apropiere pămîntului de cer.

Poșterii le-au părut temple construcțiile sale, savanților — spațioase laboratoare.

Am văzut cum orchestra, un singur om, gîndește prin instrumentele de suflători, simte prin vîrți și violonceli. Numai așa, luînd omenească înfățișare, muzica izbutește, să ne apropie, ne întinde ea însăși o mînă de ajutor.

Poșterii le-au părut temple construcțiile sale, savanților — spațioase laboratoare.

Am văzut cum orchestra, un singur om, gîndește prin instrumentele de suflători, simte prin vîrți și violonceli. Numai așa, luînd omenească înfățișare, muzica izbutește, să ne apropie, ne întinde ea însăși o mînă de ajutor.

radio

Romeo și Julieta

Oricît de umoristic ar fi modernizată o istorie celebră, și încă aparținînd marelui Will, ea rămîne aceeași, purtînd în ea scripura genului și lăncetea infîntă a povestii vesnice nemuritoare. Cine oare dintre noi, care deși prea bine cunoaște povestea lui „Romeo și-a Julietei sale” nu-și ascunde un tremur al pleoșpei și un oftat înăbușit ascultînd (a cita oară?) zguduitoarea întimplare?

Ei bine, și de această dată, desi parodie, desi confinatînd glume, muzică, hohote de ris și alte aparținînd genului, povestea lui Romeo și a Julietei ne-a mîscat ca întotdeauna. Erau prezente, o spunem cu mare emoție, voalurile doi mari actori ai scenei românești: Mariana Mihuț (Julietta) și Marin Moraru (Romeo). Nici că se poate mai mare nostimădă (îmi spunea, pregătindu-mă să ascult emisiunea), două excelenți comici parodind două personaje deosebite, cei doi prăpădi de ris, cu lacrimi voi rîde, cu lacrimi duioase și dragăstoase față de cei doi mari actori ai noștri.

comedia spumoasă poate trezi în sufletul ascultătorului amintiri dramatice și mai ales că marii actori au respect față de genul și scriitorii și că o parodie după Shakespeare se joacă într-un anume fel, oricît ar fi ea de parodie.

Excelentă ideea lui Dan Ursuleanu și a lui Alexandru Vitan de a-i alege pe Mariana Mihuț și Marin Moraru drept protagoniștii scenarii lor. De altfel, această emisiune de divertisment ce are loc simbolic de la ora 11 este întotdeauna deosebit de bine realizată cuprinzînd texte cu adevărat pline de haz și avînd în distribuție mari comici ai scenei românești.

Desen de Timotei Nădășjan

plastică

Orizonturile diafane

Maria Constantin vrea să surprindă în pînălele) de acele impresii încă necristalizate deplin pe retină, acele momente și imagini ce prind consistență în anume ore ale zilei, cînd formele sînt fluide și cînd lumina le străpunge lășind privirea să parcurgă spații translucente, orizonturi diafane. Sentimentul deșolat de lucrările artistice este acela de relativitate a clipei, de curgere neîntreruptă. Mobilitatea formelor, devenite parcă mase de culori curgătoare, accentuează o anume senzație de instabilitate a existenței factorilor fizici și copacii tind să se confunde cu aerul, între apă și pămînt nu există decit o diferență de nuanță coloristică, deoarece ambele elemente sub pensula artistei par a ilustra o stare a materiei comune, aceea în care moleculele se dilată lășînd să circule prin spații dintre ele privirea și lumina calmă a diminetilor sau a amiezilor de vară. Redarea senzației de instabilitate nu are în acuarelele Mariei Constantin un caracter programatic. Artista nu a plecat de la o schemă prealabilă, nu a conceptualizat excesiv și nici nu și-a stabilit un program ferm de acțiune, așa cum fac mulți pictori pentru care dozarea efectelor și căutarea unor insolite raporturi cromatice reprezintă cheia succesului propriului demers. Ghidată de un ochi extrem de receptiv la aspectele multiple ale peisajului, artista a știut să își transcrie cu fidelitate propriile emoții, să își stăpînească în fața sevătelui propriilor senzații. Acuarelele sale sînt emanatia unui spirit delicat și echilibrat, dispus să își tempereze și să își filtreze imediat reacțiile, să caute a vedea, dincolo de formele ce se îmouă cu pregnanță privirii, un univers coerent în mișcarea lui, un univers ce are parcă

o trăire interioară, independentă, pe care artista o simte și încearcă să o comunice. În „seri liniștite” plopii dirijorului Mariei Constantin se pierd precum peete diafane într-un orizont incert; nave al căror corp enorm să ghițește sub ape se prepară parcă să susțină pe punctile lor vîzduhul. O atmosferă romantică, de reverie calmă coboară deasupra caselor. Nu lipsesc nici accentele dramatice. Evanescenta culorilor le temperează însă, rezultatul fiind mai ales relevarea unei stări de neliniște confuză în mijlocul naturii.

Subtilitatea cu care multe din lucrările expuse fălmăcesc senzațiile, emoțiile aucte în fața spectacolului naturii, ne întăresc în ideea că în contextul acuarelisticii autohtone a ultimelor decenii, Maria Constantin este o prezentă remarcabilă.

Grigore Arbore
*) Maria Constantin, „Acuarele”. Ciclurile „Dunărea” și „Ploaie”.

muzică

Impactul sugestiei

Este dificil să reîncepi, acum, la cea de a doua prezentă — după cîteva luni — a lui Sergiu Celibidache la București, enumerarea valențelor parcă infinite ale acestui mag al baghetei. Dacă n-ar fi decit că sinceritatea marzei artistului în fața operei, dizolvarea sa totală în ceea ce interpretează și în ansamblul pe care îl conduce face imposibilă aprecierea sa altfel decit după rezultatul, considerat — cum ar spune el — fenomenologic.

Prin amănunte îndelung cizelate în repetiții, Celibidache își construiește o versiune a cârei sugestivitate devine persuasivă. Ancorat în prezentul muzical, cu gestul și comentariul verbal nedespărțit de argumentul notelor și al bunului simț, de momentul care se discută, dirijorul regizează de fapt un scenariu pus la punct anticipat, cu o fermitate suplă, superior înțeleasă. Sergiu Celibidache are perfect finisată o viziune prealabilă a totalității și și-a fixat și mijloacele de realizare.

Fiecare moment declină întregul și numai din depărtarea audienței integrale poți contempla auzgura gestului său interpretativ. Vom comenta doar Preludiul și Moartea Izoldei de Wagner, ca fiind momentul cel mai greu de sens al programului și, deci, mai edificator.

Cu atita elocvență au fost realizate, fiecare în tonul său, debutul și finalul Tristănelui wagnerian, incit cele patru ore de acțiune și comentariu muzical ce le desparte, la o reprezentare pe scenă, au putut lipsi, fără prejucții. La nici o audiență integrală a operei n-am sesizat mai bine, n-am fost mai captivat de mesajul wagnerian, n-am

Costin Cazaban

Teodor Bals

Schiță de portret

Poet nu dintre cei mai productivi — dar a căru personalitate beneficiază, neîndoiel, de un distinct contur artistic. Teodor Bals face parte din categoria acelor artiști pentru care, înainte de orice, actul creator dă glas unei ferme angajări morale. Antisoponă, refractară oricărei forme de libertate nesupravegheată în planul expresiei, poezia autorului volumelor **Forța soarelui**, **Nord**, **Noaptea Coridei** și **Satul din pămint** își relevă propriul „program” în constanța ei propensiune spre problematica și motivele a căror substanță are în atenție umanul înțeles ca expresie a unei complexe și acute delimitări etice, atât în ordine, așa zicând, naturală, cât și în ordine etic-istorică. La antipodul viziunilor exotice, angoasate, lirismul poeziei lui Teodor Bals este unul discret obiectiv, proiectie a unui „eu” poetic îndemnat a se contempla, anșat de nobile strupule, în cântărea istorică, oglindă a unei subtilități, totuși, atât de bogată în înțelesuri fundamentale. Ceea ce am numi realismul mitic-noșalgic, înflorit de o anumite reflexivitate, din poezia lui Teodor Bals are drept sursă o asemenea deschisă dar sobră implicare în dimensiunea timpului istoric și a spațiului geografic. Așadar, poetul cîntă existența omului circumscriind volumul **Pe-un picior de plai**, (1957) și de cele ale epusului cult național. În prima direcție, ni se relevă, astfel, sursa tonalităților baladesc-ropodice din poezia lui Teodor Bals. Poetul captează vocea aspirărilor, înțelegându-le în ființa cîntecului de inflexiune legendar-eroică iscat de bălăla pentru neamirea și afirmarea ființei naționale, fie bocetul și strigătul suferinței și al revoltei sociale. În cealaltă direcție, date fiind ardența ei patriotică și militantismul ei civic, la care se asociază o edemnită atenție pentru ineputabilul potențial expresiv al limbii ro-

mâne, poezia lui Teodor Bals se așază cu îndreptărire în albia uneia dintre cele mai trănice și mai strălucite tradiții naționale. Este tradiția ale cărei de neuit încercări aparțin marii generații de la 1848: Alecsandri, Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu. Chiar dacă mai surdizată, exultantă mesianică a poeziei sale aici își are, desigur, obrășiile. Iar adeseuna la ipostaza de „călător romantic” cum, de pildă, îi numește Tudor Vianu pe Vasile Alecsandri —, călător ce își proiectează aleanuri în miezul descrierii naturist-geologice sau arhitectonico-antice, tot de aici pare că se trage. Desigur, delimitind coordonatele precum cele de mai înainte, nu trebuie să pierdem din vedere nici împrejurarea că poezia lui Teodor Bals intrinează un ferti dialog cu spiritualitatea unei literaturi precum cea spaniolă, atât de caracteristică prin latinitatea ei confraternală cu aceea a literaturii române. Inspiratul fălcător în românește al operelor lui Miguel Hernandez și Federico Garcia Lorca, marii și trăsicii poezii ai Spaniei moderne, nu putea să nu valorifice asemenea surse de inestimabilă originalitate. Concluzionat este însă constatarea că, acceptând și cultivând o atare interferență ce conduce la ascuțirea percepției și la rafinarea limbajului, poezia lui Teodor Bals profită tocmai în sensul adincirii și nuanțării specificității ei. De aceea, nu e deloc întimplător că în **Noaptea Coridei** — modernul și originalul său itinerar hispanic — poezia face această „declarație”: „Desupra acestui pământ / veghează o stea care vine / din noaptea cîmpiei de la Rovine / dintr-o răscură de lume, de vînt. // Oriunde / dintr-o străin / luceafăr străin se arată, / ochi proaspăt spre cea îndepărtată / sub semnele căreia ești pelerin”.

Nicolae Ciobanu

Poezia livrescului

Vorbim, scriem mereu despre poezia livrescă și despre livresc în poezie, fără a ne da seama totdeauna că livrescul a încetat să mai fie o noțiune peiorativă în literatură. Cu o jumătate de secol în urmă a te inspira din cărți era o probă de înaltă cultură, de înaltă gândire și de înaltă literatură și, în genere, că arta are totdeauna în spatele ei un sir de fapte de artă. Talentele nu ies din neant, talentul este produsul unei culturi, și originalitatea cea mai izbitoră sub raport formal este aceea o combinație de metode folosite înainte de alții. Aceasta este cel puțin punctul de vedere al esteticienilor din preajma noului roman. Literatura are menirea să ne învețe să facem și să citim literatură. De aceea, orice carte serioasă cuprinde și o estetică a genului și chiar un sistem de lectură, cum dovădește recent un semiontic aducind exemple din Lautréamont și din alții.

Las de o parte chestiunea originalității și a talentului cu sau fără cultură, pentru că din această dilemă nu există o ieșire satisfăcătoare pentru toți. Ori cînd poți fi aduse exemple care să dovedească faptul că marii scriitori nu sînt, cu necesitate, mari în viața, filozofi de profesie, Talentele puternice n-au mereu o diplomă de doctor es lettres în buzunar, gențiile în literatură trec de regulă prin școala vieții (cazul prozatorilor americani este frapant).

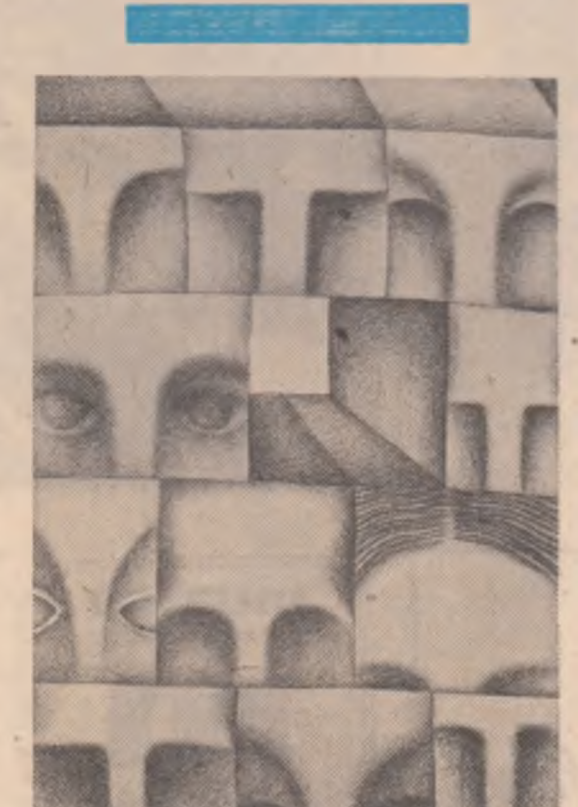
Sint și exemple contrarii, numeroase și coplesitoare, de talente care nu s-au descoperit decît prin cultură și care au transformat cultura într-o formă de existență, de repetat, de vremea să ducă mai departe o discuție despre moduri și reguli acolo unde nu există decît o singură regulă: regula talentului individual. Mai important mi se pare faptul că în epoca noastră literatura a devenit temă de meditație pentru literatură, livresc în literatură, și în viața, filozofii și sociologii de profesie află mai multe și mai mult despre societate decît din lucrările oamenilor de specialitate.

Sint și exemple contrarii, numeroase și coplesitoare, de talente care nu s-au descoperit decît prin cultură și care au transformat cultura într-o formă de existență, de repetat, de vremea să ducă mai departe o discuție despre moduri și reguli acolo unde nu există decît o singură regulă: regula talentului individual. Mai important mi se pare faptul că în epoca noastră literatura a devenit temă de meditație pentru literatură, livresc în literatură, și în viața, filozofii și sociologii de profesie află mai multe și mai mult despre societate decît din lucrările oamenilor de specialitate.

putea, cred, judeca satisfăcător un poet ca Emil Botta fără a înțelege bucuria lui de a trăi într-o lume a livrescului (care ia, la el, adesea, forma teatralității, a arteleșimului poetic) așa cum ar trăi în lumea simburilor elementare. Asumat, artificial, livrescul devine un mod de a fi, masca de protecție a existenței sau, în profunde ale spiritului pentru că opțiunea presupune un proces al conștiinței neliniștite, căutătoare de soluții. A exprima modul în care o sensibilitate lirică trăiește printre cărți și se lasă fascinant, terorizat de ele este tot atât de greu și de profund ca și încercarea de a exprima contactul cu obiectele materiale sau a surprindea, în versuri, esența existenței cosmice. Literatura nu este, în fond, altceva decît viața condensată în mituri. A trăi nu în preajma lor (ceea ce au făcut, secole de-a rândul, spiritele clasicizante, iar mai aproape de noi poezii de concepție, retorici și ideologii imprumutate), ci a le trăi ca niște fapte ale existenței interioare și reprezentă pentru poetul din secolul al XX-lea o sursă de artă.

Poetul livresc nu este acela care șlefuieste la infinit temele tratate de alții, ci acela pentru care lumea cărților este profundă și viața ca orice creație.

Eugen Simion

Desen de Timotei Nădășjan

CULTURA ROMĂNEASCĂ ÎN LUME

● **PREMIUL INTERNAȚIONAL „LA MUSEU”**, care se decernează anual unor personalități italiene și străine din domeniul artei, științei, literaturii, cinematografiei și televiziunii, a încununat, în acest an, creația scriitorului român Marin Sorescu. Festivitatea care a avut loc cu ocazia decernării premiului la „Palazzo Vecchio” din Florența, sub egida Academiei internaționale „La Muse”, a reunit oameni de artă și cultură, cadre didactice din învățământul superior, un număr de public. Au luat cuvîntul rectorul academiei, deputatul Edoardo Speranza, secretara filialei regionale a Asociației de prietenii Italiei-România, Elena Albescu-Margheri, și poetul Marin Sorescu.

● **LA VARSOVIA**, pe scena Teatrului Mare, a avut loc premiera operelor „Oedip” a lui George Enescu, montată de un colectiv al Operei române din București. Capodopera enesciană s-a bucurat de o primire deosebit de caldă.

● **ÎN CADRUL FESTIVALULUI INTERNAȚIONAL DE TEATRU DIN POLONIA**, ansamblul Teatrului Național „L. Caragiale” din București a prezentat piesele „Autobiografie” de Hora Lovinescu și „Romulus cel Mare” de Fr. Dürrenmatt.

● **EXPOZIȚIA „ARTA EVULUI MEDIU ROMĂNESC”**, deschisă la Muzeul de Arheologie din Varșovia, se bucură de o largă audiență. Mai mult de 100 de opere, vestigii ale trecutului artistic și cultural al României realizate între secolele X și XVII, sint mărturie a valorii artistice creatorilor lor. Primele expozate domină obiectele de artă religioasă: icoane, ținuturi, vase și podobe liturgice, acestea din urmă — somptuoase ornamentate. Trei evanghelii scrise pe pergament a arta profană este bogat reprezentată prin chenzare sculptate în lemn, lăzi, obiecte de metal, din argint sau plătate cu aur.

dreptul la replică A cincea roată

Într-un articol mai vechi, neoprogramatic, și adevărat, imi îngăduiam să spun că roata a cincea e întotdeauna o roată esențială, fără de care nu numai merge, dar și există, dar și există căruți ar sta sub semnul întrebării. Aveam destule argumente în acest sens, la ora cînd imi îngăduiam să formulez această observație. Nu suficient de mult însă mi s-a trebuit. Dar iată că acum — viată și imprezibilă de bogată, într-adevăr, iar viată dialog cu atât mai mult — am destule la îndemînă, ultimul dintre ele, și cel mai semnificativ, fiind răspunsul publicistului (sau istoric literar, sau critic literar, sau polemist sau poet, sau venerabil, cum îl numea un demult un coleg de-al domniei-săse, sau „autor de contribuții”) Bazil Gruiă, răspuns pe care revista „Steaua” (Nr. 4 a.c.) îl găzduiește cu generozitate, sprînjindu-l cu umărul unei note redactionale de toată frumusețea — și de o imparțialitate aproape desăvîșită (în sensul dat de Caragiale acestui cuvînt).

De fapt, răspunsul lui B. G. nu e ceea ce se pretinde — un răspuns. Dar nici ocolire a problemelor aflate în discuție nu este. E, dimpotrivă, o atacare frontală a acestor probleme, o atacare hotărîtoare, cum se zice, de viată și de moarte. Văzînd că nu are succes și nu obține victoria scontată, nici măcar cu ajutorul „scriitorilor” primite de la preutul Lesiță, B. G. devine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la startul pe care scrie, cu litere mari și cu un aer de demnitate, că „nu vine de-a dreptul impetuos. Dumnealui lasă la o parte orice argumente în treacă și fie spus, cred că nici nu-l interesează restabilirea adevărului), vînd cu orice preț să ajungă, chiar și așa, pe fălțite, la

atelier literar posta redacției

AL. FILIMON: „Invinuită că mă joc”, „Am învățat greu”, „Nu recit versuri”, par să aducă și o adiere lirică. Dar încă nu ne-am lămurit pe deplin: revenii.

V. DRAGU: În general, compunerii moderate, convenționale. Uneori, însă, lucrurile ating o anumită vibrație („Păstrează pentru tine”, „După plecarea ta”) care ne lasă să sperăm în rezultate mai bune.

V. VIDRIAN: Nu sînt noutăți, din păcate. Aceleași jocuri de vorbe, artificioase, formale, în care accentul cade mai ales pe virtuozitățile exterioare, deobicei în dauna substanței, a înțelegerii, a mesajului.

I. PLEȘ: Ultimele două plăcuri nu ne aduc lucruri demne de interes. Cele câteva versuri sînt sterses, modeste. „Poveste canină” e slabă, însă lăsată stîncă pe niște elemente folklorice. „Lăbirint” nu e lipsită de fantezie și inventivitate, dar rămîne, totuși, îndatorată prea mult lui Kafka. Din nou, paginile trădeză o școlarăză precară, incompletă (formulări primitive, încercute, agramatism etc.), un nivel de cultură mediocru, ceea ce hărăzește veleităților dv. literare un impas inevitabil.

L. VIOREL: „Năsterea cîntecului” e o înjghebare greoaie, căzută, contorsionată, foarte greu de urmărit — adică lipsită tocmai de calitățile specifice ale genului (curșivitate, limpezime, cîntec). Din păcate, nici în celelalte plăcuri nu apar lucruri mai reușite — aceluși vers greoi, „făcut”, confuz fără înțeles și fără vibrație.

M. MĂGUREANU: Lucruri uscate, eliptice, fără „emisie”. Parcă erau mai bune, mai promițătoare, paginile de proză.

ILIE F: „Faptul aproape divină” nu pare încă deplin rezolvată (fiind un fragment, însă, rămîne de presupus că întregul îi dă rezolvarea convenabilă). „Goana după nimic” e cam schematică, expeditivă. Savuroasă,

Desene de Anton Dragoș

și, în schimb, e „Problemă de hotăr”, deși soluția manechinului rămîne cam subredă, nevalorisabilă.

LIVIU GEORGESCU: Sînt multe semne de poezie, aproape în fiecare pagină, dar și o anumite ușurătate care lasă senșurile să se dizolve, să se steargă, să se corupă în asocia-

ții mult prea întimplătoare, adesea facile, care scad, impunează „substanța nobilă”, tenăsiunea lirică. Controlul de sine, exigența, siguranța opțiunii tactice sînt sporite cu tot dinadinsul.

V. IONESCU: Cîteva lucruri frumoase: „Poiana necită”, „Surisul din fotografie”, „Iesirile în natură”.

M. C. ROMĂNOVSKI: Multă făcătura, mirare a poeziei, dar și cîteva pagini care confirmă bunele impresii anterioare („Un om”, „Sah”). Ne bucură, desigur, că v-am cîștigat încrederea — cum ziceți. Tot e ceva!

G. ROSCĂ: Impresie de stagnare, de monotonie (teme, imagini, vorbe, care se repetă prea mult, lăsînd o senzație de sărăcie, de plafonare timpurie într-un spațiu limitat, precar, ca întindere și mijloace etc.). Un

soi de duioșie insistență, căutătată parcă, alunecînd uneori spre dulceag și facil. Trebuie să deschideți mai larg ferestrele, să citiți („cu lămpa aprinsă”) mai mult poezie și să vă confrunțați neîncetat cu ea, căutîndu-vă și perfecționîndu-vă mai atent, mai profund, mai ambițios mijloacele și căile proprii. Gîndul la editură e încă prematur, după părerea noastră. Cîteva pagini mai aproape de reușită: „La apus”, „Spre zori”, „Spre dimineață”, „Gînduri despre toamnă”, „Mînzul”.

C. PRICOP: Multe lucruri frumoase, în ultima vreme („Aer cu iocane”, „Seve”, „Alfabet”, „Te iubesc”, „Mîini bolnave”, „Geografie”, „Vrăbi”, „Insula”, „Doar sufletul”, „Poem” etc.). Ce faceți cu cartea („și, în general, ce mai faceți?”)

D. BORCEA: Ceva mai bine, în ultimele două plăcuri, dar pare că nu la nivelul celor mai bune lucruri anterioare (texturile sînt edificatoare și nu ne rămîne decît să vă dorim din toată inima izbînda în nobilitate luptă pe care o duceți): „Sîngurătate”, „Să se știe odată”, „Istoria seminei”, „Și între cuvinte”, „Albumul”.

A. BODNAR E: Spre regretul nostru n-am găsit lucruri demne de interes printre producțiile pe care ni le-ați trimis. Autorii nu par a fi înzestrați pentru poezie. Doar o parte din aforisme se ridică la un nivel ceva mai bun. Cu altă ocazie, sperăm să primim din partea dv. vesti și manuscrise mai interesante.

B. MARIAN: Pagini de retenție, „Vizul rădăcinii”, „Să ai curajul”, „Moartea copilului”, „Măsură”, „Pentru trădare”, „Dacă”, „Buruiună”, „Ada”.

Geo Dumitrescu

N. B. Manuscrisele nu se restituie.

Ieșirile în natură

Să fii fericit dacă o dată pe lună mai scrii o poezie să fii fericit că mai trăiești sub călcîiul de foc aerul se poate respira într-o mic de feluri dar florile în fecundare nu oricine le poate simți nu oricine suportă deasupra capului o umbră strălucitoare să ieșim în natură cu eleganța ieșirilor în societatea mală și hai pentru început doar să învățăm să respirăm.

VIORICA IONESCU

După hrană

Alegerea mea unei se bifurcă
Auzul îmi arde, vederea se-ncurcă;
Prind în dinții orbilor
Trupul zvelt al florii de cremene,
Miinile mele plîng triste și gemene;
Rob al trăirii în vid, după bîștină,
Gîndul abia se tirăște în magica mlaștină;
Roiuri de ani grăvitează în haos, puzderii,
În foamea ce-o rabdă de veacuri șomerii...
Se va sătura, cine o să vinze o dropie?
Hrana alină e numai o copie...

ALEXANDRU PRIBOENI

Indemn

Caută zilnic
între pămînt și nori
între nori și departele albastru
ispitit prea multă vreme de nici o stea
rosul căutării nelînd căutarea
viața semenilor mai bună
lumina din viața ta...
Tot mai aproape de oameni
tot mai departe în timp
destrămă pinza de pînăjen
caută adevărul din vis
în linia-năi a sufletelor
unde furtunile sînt aspre
ploile de nisip...
Du-te cu cei ce te urmează
pe scările umane tot mai sus
afînd
de ce în tranșe după lupte de ani
dorești pace deopotrivă
învîgătorul
și cel învins...
Caută-mă departe
tot mai departe
niciodată nu te opri
în numele tău
în numele celor ce sînt
în numele celor ce vin...

G. M. BUCOVICIOR

Insula

Nu mai sînt pești în porturi
în schimb s-au înnuțit submarinele
atomice ultraperfecționate
nu mai sînt: pasărea paradisului
pasărea liră
dar tot mai multe superonice
ne întrezir asteniile
nu se mai plimbă îndrăgostiți
pe malul mării
în schimb rătăcesc pe plajă
ciini cu bale radioactive
totuși te voi chema iubito
în insula aceea cu nisip pur
să semănăm un pogon de zămbile.

CRISTINEL PRICOP

Melancolia

Melancolia e doar un parfum al liliacului.
O îngîndurare de seară
rătăcind pe alei.

Se trage cortina de iedăr
între ziua și noapte.
Se înalță forul tunzelor vechi
peste cîntecul meu.

Se naște o singurătate în care
fericirea înafîșează măceșului.
Îmbujorată și simplă
cu o mie de chipuri mărînte
imi zîmbește alături.

NELU STANCIU

Prag

Cuvinte,
Mirese ale sufletului
Ce se hrănește cu neliniște
Numai ca seva pămîntului
Să nu-și piardă ritmul
În drum spre spice sau flori,
Vă trimis toate privirile
Devenite zăvuite de lumină
În apropierea celui drag,
Prindeți-vă de ele,
Șișiți tăcerea ce vă trage înapoi,
Urcați chiar dacă vi se zdrelesc genunchii,
Dar singe și culori pentru toate,
Am și n-am puterea
Să vă adun în cîntec
Decît din palmele lui.

IOANA CIOANCAȘ

Confesiune

Fericit ca mi-a fost dat să simt
Văcui acesta bărbătesc
Pe umeri;
Fericit că în culele sufletului
Amintirile vindicate
Nu mă mai dor;
Fericit că tristetea-mi zîmbește
Pe chipul iubitei,
Că în arcul timpului gîndul meu
E săgeata
Veșind lîngă voi fără praget.

BORIS MARIAN

VALERIU DRUMES

COLOCVIILE «LUCEAFĂRULUI»

Mesaj și opțiune în arta plastică

MARIN GHERASIM

Conștiința menirii

Sînt momente în existența unui artist, ca de altfel în existența unei culturi, cînd după perioade de intensă activitate se naște nevoia unei detașări critice față de sine, momentul reevaluării propriului demers. Sînt momente cînd se impune necesitatea unor noi raportări, a unei noi evaluări a trecutului, necesitatea descoperirii de noi înțelesuri ale lumii, ale artei.

Poate că un astfel de moment îl trăiește sau ar trebui să-l trăiască obștea noastră de artiști deoarece cred că timpul actual impune o conștiință de sine trează, lucidă, o deplină definire a scopurilor.

Poate mai mult ca oricînd, fiecare artist al acestei țări este dator să reflecteze la destinul culturii și artei românești așa cum reflectează la sensul vieții și artei sale proprii.

Problema deosebită a artei „unei discutiții estetice, devine o chestiune de atitudine etică. Ce faci prin artă pentru țara ta trebuie să fie înțelegerea capitală a artistului. Cum te construiești pe tine, pentru a fi demn de menirea ta? Nu trebuie o mare putere pentru a depăși obsesia egolatră a propriei persoane, pentru a depăși mentalitatea intereselor mărunte de

Ion Stendl: Cavalerul Trac

ION STENDL Munca noastră — permanent dialog

Într-unul din atelierelor de la etajele de sus ale blocului din Eforiei, pictorul, graficianul, artistul decorativ ION STENDL își găsește răgazul și odihna creatoare în fața șevaletului. Pictorul lucrează, iar timpul destinat acestei munci este din ce în ce mai pretios, împărțindu-l între cadetră, — Ion Stendl fiind și lector la Catedra de artă plastică din București — și atelierul său.

— Ce faceți în timpul rămas liber — să-l numim ex-cadetră?

— Ce fac eu? Atac două laturi ale muncii mele: una pur de comandă (acum, de pildă, lucrez, împreună cu pictorul Șerban Epure, la un mozaic pentru Combinatul chimic Turnu Măgurele) și o a doua a universului meu intim, poetic, creator despre care nu pot spune că este încă foarte clar definit, pentru că pentru acest univers am foarte puțin timp, așa încît abia încep să mi se contureze anumite lucruri care, poate, în timp...

În meseria asta, cel puțin pentru mine, este nevoie de multă muncă și minuție. Este nevoie de timp de gîndire și meditație. Îmi notez cîteva gînduri, impresii, fotografii, adun — dar multe din toate acestea rămîn simple notițe, pentru că, din nou, timpul acela care ne fărîmîtează gîndurile... Dar nu mă plîng. Munca e plăcută, e frumoasă și de asta o și fac. E vie. Un permanent dialog cu tine însuși, cu natura, cu oamenii, cu tot ce te înconjoară.

— Pentru că vorbim de timp, spuneți-ne la ce vă gîndiți să lucrați în momentul de față, și ce planuri de lucru aveți pentru viitor?

— După cum spuneam, pentru universul meu intim rămîn puține momente libere — totuși sper că să ajung, cu timpul, să realizez un vis. N-am reușit încă să-mi fac o personală nici de pictură, nici de grafică sau artă decorativă.

Ce mă preocupă în momentul de față? Finalizarea unui fel de „dialog” (început mai demult, încă din '73, cînd am participat la Bienala de la Venetia cu lucrări pe aceeași temă, și anume cu tema Cavalerului Trac. Pînă acum am pictat cu încă foarte multe rădăcini legate de relieful deja binecunoscut al eroului în discuție. Acum vreau să apelez la metaforă și la ipostaze mai puțin comune. Și anume, eroul meu va fi pus și în ipostaza de a fi doborît; adică și o moarte poate fi proprie unui erou. Pe această temă a Cavalerului Trac va urma un giclu de picturi.

— Sînteți pictor, grafician, practicați și arta decorativă cu același succes. Ce vă pasionează, totuși, în mod deosebit?

— Desenul. Fie că el a constituit în practica mea un element de sine stătător, fie că a rămas elementul cuprins al tablourilor mele. Am făcut de toate, e drept, lucruri care te ajută, ca artist plastic, să ai o privire mai largă, să nu

Constantin Lucaci: Fîntîna din Constanța

ai vederi înguste. Și un batic, o rochie, o farfurie etc. pot să fie un tablou de valoare, pentru că nu există artă majoră și artă minoră, ci doar artă bună, indiferent din ce domeniu de manifestare e ea. Iar faptul că un artist plastic are posibilități atât de variate și bogate de comunicare artistică nu înseamnă decît că el a avut curajul posibilităților lui, încredere în munca lui.

Asta înseamnă ferestre deschise în mai multe direcții ale artei. Nu înseamnă imaturizare artistică, superficialitate, căutări sau altceva. Dar pentru asta trebuie să muncești. Personal nu am realizat nimic fără trudă, muncă și perseverență.

Convorbire consemnată de
Cornelia Djigola

INSTANTANEE

Unul din fenomenele cele mai răspîndite în zilele culturii socialiste este teatrul de amatori. Altdată îl cultiva, la zile mari, membrii „high-life”-ului, și de predicție cu piese ușoare, bulevardiere, prilej binevenit pentru damele din lumea mare să arborze toaletele cele mai arătose. Limba preferată a acestor reprezentări era cea franceză, iar cadrul, saloanele caselor mari, care-și ziceau, ca la Paris, „hotel” culare, după numele simandicoasei gazde. Croniarul monden atrăse era vestitul Claymore, — Mișu Vădrescu, fiul poetului Iancu Vădrescu, — care descria, tot în limba franceză, cu o inegalabilă competență modernă, toaletele elegante ale actorilor ocazionali și ale preda distinșilor participanți.

Poate că prima încercare notabilă de organizare a unui teatru muncitoresc, la noi, a fost aceea a lui Caragiale, aproximativ în anul 1892. Repede inflamabil la orice nouă idee, marele dramaturg a mobilizat pe artiștii amatori din rîndul tineretului socialist, le-a distribuit roluri, i-a examinat, n-a fost mulțumit de dicțiunea lor și tot atît de lute a dezarmat, lăsînd baltă atît de interesanta inițiativă. Mare ocazie pierdută!

Iată însă că noul volum, al VII-lea, din marea lucrare a lui Ioan Massoff, Teatrul românesc, recent apărut în Editura Minerva, ne revelează o serie de manifestări ale teatrelor muncitorești între anii 1931 și 1940.

Suflete revoluționare

după ce s-au declansat atîtea revoluții consemnate sau nu de istorie, după ce au învins ori au fost înăbușite de reacțiune, pentru cel ce se interesează cu pasiune de istorie se impune ca revelator faptul că în general n-au existat revoluționari de profesie: excepțiile întăresc această concluzie. În Tările Române anul 1948 cu miscările sale revoluționare nu se înfățișează ca un sfîrșit neopuzat de relații și realități istorice și ca un adevărat început de istorie modernă. „Cei mîna pe ei în luptă?” — pe cei cărora numai participarea nemijlocită la mișcările din cele trei provincii românești le-a dat legitimitate însemne și nume de revoluționari. În Transilvania obiectivul general imediat era recunoașterea drepturilor naționale și înfăptuirea unor revendicări sociale, în primul rînd abolirea iobăgiei. Reacția de împotrivire la asemenea cerințe a dus la izbucnirea conflictului cu regimul feudal. „Nu din simpatie pentru despotism au făcut românii războiul din Transilvania și din Banat; cu și croștii și sîrbi ei au fost siliti pînă în situația de a sustine Austria pentru a nu trăda credința națională care i-a făcut să trăiască zece veacuri”.

În Principate obiectivul general al revoluției era — în prima fază, cîștigarea autonomiei, abolirea regimului feudal conștinț de Regulamentul organic, iar în a doua fază — Unirea și independența completă. Declansarea conflictului atît cu Tarismul cît și cu Poartă a devenit astfel inevitabil.

Luptătorii pasapotiști aveau dar ca motive recitigarea drepturilor naționale și sociale uzurpate de-a lungul veacurilor. Lupta în sine a creat pe revoluționari, pe oameni care pot fi numiți constructori ai noii societăți în exercițiul dărimării lumii vechi. „Revoluția română de la 1848 — scria Bălcescu — n-a fost un fenomen neregulat, efemer, fără trecut și viitor, fără altă cauză decît voinea întimplătoare a unei minorități sau mișcarea generală europeană. Revoluția generală fu ocazia, iar nu cauza revoluției române. Cauza ei se pierde în zilele veacurilor”.

Istoria română a consacrat în rîndul celor mai dăruți, dezinteresați și puri revoluționari pentru cauza poporului și patriei, pe Nicolae Bălcescu și pe Avram Iancu. Dacă acum 130 de ani acești mari oameni ajungînd la maturitatea pe care le-o cunoaștem ar fi constat că poporul lor este unul neasprut și țara lor una liberă și unită, atunci întreaga lor energie și capacitate ar fi fost captate în folosul unei mărețe construcții sociale și intelectuale pentru poporul român. Absența acelor realități i-a făcut pe ei revoluționari precum și vizul unei lumi fără exploatare și fără oprimate (asa cum scria Bălcescu) în care „nu va mai fi nici om rob, nici nație roabă, nici om stăpîn pe altul, nici popor stăpîn pe altul, ci domnia Dreptății și Frăției”.

Spiritul de echitate, dreplate și omenie, caracteristice poporului este spiritul care a creat și creează mereu sufletele nemulțumite, revoluționare, dedicate binelui semenilor lor.

Gheorghe Pituț

SPORT

Viciul de concepție stăruie

● Un rezultat modest, dar satisfăcător: echipa de fotbal a României a terminat la egalitate, 1-1, meciul susținut în deplasare cu formația Bulgariei. Meciul a fost mediocru, adversarul nostru slab, jocul românilor lent. Accidentările au silit în continuare pe Ștefan Covaci la titularizări care ar fi fost pentru alt antrenor fi-rești și nu determinate de împrejurările speciale. Noutățile, bizările nu lipesc nici din lot nici din echipă. Lotul îl conține în continuare pe Zahiu, selecte care nu se justifică înaintea altora. În plus, în teren pe post de mijlocas a fost introdus Sătmăreanu II, jucător într-o formă discutabilă, consacrat de echipa lui de club pe postul de fundas central. Dacă există un compartiment în care nu ducem lipsă de jucători valoroși acesta e tocmai linia mediană și tocmai de aceea prezenta lui Sătmăreanu aici nu se justifică. Ștefan Covaci continuă să circumscrie o echipă atunci cînd putea s-o construiască din nou. Rulajul prea mare de jucători, instabilitatea lor în lot și în echipă rămîne viciul de

bază al felului cum concepe Ștefan Covaci lucrul cu echipa națională a României. Rădulescu a fost din nou trimis pe tușă. Marcu — la fel. Jucătorii nu pot fi făcuți vinovați de nesiguranța antrenorului. Să observăm totuși o tendință mai realistă a conducerii noastre tehnice: echipa prezentată în Bulgaria a avut un kabarit mai aproape de cerințele fotbalului continental. Experiența din meciul cu Uniunea Sovietică a servit totuși după cite se pare la ceva. Numărul jucătorilor mici de statură a fost mai redus: Zamfir, Iordănescu, Crișan.

Dar e prea puțin pentru a ne declara satisfăcuți de echipă și de viitorul ei. Și asta cu atît mai mult cu cît Ștefan Covaci a afișat fără sfîșială o plăcere a modificărilor de la un meci la altul fără nici un rest. Echipa nu e „asezată”, se află mereu în stare de fermentație, de experimentare etc. Situație de la care nu putem aștepta nimic bun în continuare.

Discobol

Teatrul muncitoresc în trecut

Mentionăm cîteva dintre cele mai semnificative: —Corul „Gutenberg” al tipografilor din Sibiu a reprezentat în seara de 26 octombrie 1935, în Sala Union, piesa într-un act, Trei doctori, localizare de Virginia Vlad, în favorul șomerilor grafici; același cor a jucat, în ziua de 25 aprilie 1936, O noapte furtunoasă de I.L. Caragiale.

Din prima informație, aflăm că reprezentația s-a dat în ajutorul șomerilor, printr-un impresionant gest de solidaritate profesională. Artiștii amatori tipografi au sîrit în sprijinul graficienilor fără lucru.

Ambele piese jucate de membrii corului „Gutenberg” au fost comedii, una mai ușoară, Trei doctori, cenălată, O noapte furtunoasă, mai grea, dar de mare atracție atît pentru actori, cît și pentru publicul lor.

În același loc ni se aduce la cunoștință o altă manifestație similară:

„Trupa teatrală a Uniunii Muncitorilor în arte grafice din România, circa 11 Arad, a organizat, în ziua de 26 octombrie 1935, un spectacol cu O noapte furtunoasă”.

Așadar aceeași lume, a artiștilor graficieni, a manifestat aceeași activitate artistică, și meru cu O noapte furtunoasă, comedie de un neseecat umor.

Tot în Transilvania și Banat înregistrează neobositul istoric al teatrelor românești, proliferarea activităților de teatru muncitoresc.

Șerban Cioculescu

Vizită la Oxford

din lirica italiană

THE BODLEIAN LIBRARY

Încă un moment însemnat al vizitei mele engleze. „Livres” incurabil și pasionat cum sint pentru bibliotecile vechi și celebre, Bodleiana devine de mult o intensă preocupare, aproape o obsesie. Aceste biblioteci asigură permanența și demnitatea culturii, ca forme fundamentale de creație și viață spirituală. Cunoșterea lor echivalează cu o inițiere, o întorcere la izvoare cu un act de regenerare. Plec deci la Oxford întovărașit de Denis D., stăpînit de o mare satisfacție interioară. Nu știu dacă am izbucnit vreodată să mă fac bine înțeles de conivorții mei englezi, dar faptul nu prezintă de fapt nici o importanță.

Primire cordială, nici expediția, nici formală, metodică și sobră, deloc afectată sau importantă, mai întâi la Slavonic and East European Studies Reading Room (precisă broșură explicativă editată în 1977), condusă de John Wall, bibliotecar-sef. La un moment dat apare și în coteg mai tânăr, Michael Daly, care a studiat filologia romanică la București și vorbea bine românește. O serie de tipărituri românești vechi, presărate pentru mine ca o atenție, mă așteptau expuse pe o masă. Biblia lui Șerban, Cantacuzino, Pravile împărătești de A. Donici (1821, 1824), Lexiconul dela Buda (1825), impecabil legate și întreținute. Inutil să întreb proveniența acestor achiziții: vechile ștampile arătau limpede că este vorba de un schimb (sau de o donație) a Bibliotecii Centrale din Iași. În sala de lectură pot fi consultate și reviste românești de istorie, de circulație internațională. Ne aflăm, deocamdată, într-unul din departamentele moderne ale bibliotecii. Serios, bine utilă nimic de spus, dar fără personalitate accentuată. Ceea ce mă interesează era, de fapt, altceva.

Printr-un pasaj subteran, destul de bizar, un fel de catacomba alunecăm în sfîrșit, și în vechia bibliotecă, Duke Humphrey's Library, adevărată glorie a Bodleian, restaurată și reorganizată de Sir Thomas Bodley, în 1598, revenit la Oxford, după renunțarea la cariera diplomatică. Galeria veche în formă de T, restaurată în 1963, reușese o sinteză foarte rară dar tipic englezească, de patină medievală și funcționalitate modernă, căci această secție de manuscrise continuă să fie efectiv o sală de lucru și de documentare. Răfuriile sint așezate perpendicular de-a lungul axului central, de o parte și de alta, asemenea unui „pionier”, cititorii fiind izolați, spate în spate, în boxe de mici dimensiuni, adevărate alveole-chilii, căpștuse cu codice, infoldii, colecții de documente, legate toate în pergament și piele de vitel. Acest contact imediat, vizual și manual, cu erudita cea mai severă, predispuie la recuiziție studioasă, în forme comode, lipsite de orice constrîngere. Tavanele nu sint nimeni altceva decît inscripții latinesc sub formă de blazoane-heraldice, avînd în centru inscripția: Dominus Illuminatio Mea, deviza bibliotecii. Pe zidurile laterale, portrete istorice, printre care în dreapta, al ilustrului fondator. Un sistem de arcuri de lemn, pictate și acoperite, dau întregii bibliotecii un aspect de hală medievală, scoasă total din istorie. Mecanism foarte rafinat al inactualizării actualității sau al actualizării inactualității, ambele formule fiind la fel de valabile la Bodleian Library. Este una din cele mai vechi biblioteci europene și a doua ca mărime, din Marea Britanie, după British Library. Mi se arată, ca o excepțională favoare, nu fără unele mici difuzități, cochetăria eternă a bibliotecarilor, evangheliarul lui Gavril Uric, din 1429, din care nu se cunosc decît trei exemplare. Acesta a fost achiziționat, după o însemnare pe coperta interioară (posterioră anului 1617), drept „L'Evangelio in lingua illirica” (cota: Canon GR. 122). Calligrafie splendidă, admirabil conservată. Cît privește portretele celor patru evangheliști, protejate prin inventori de catifea verde, ele sint comparabile cu cele mai splendide miniaturi medievale. Următoarele sint numai rafinamentul coloristic, dar și prospețimea lui inalterată, perfect conservată. Aripa din fund, Seiden End, are aceeași structură, doar cu mai multe instrumente moderne de lucru. Într-o astfel de ambianță sobră și alică nu poți fi nici superficial, nici mediocre, oricît îți dai silința.

De la fereastra centrală a galeriei de intrare se vede foarte bine curtea pătrată, interioară, a vechii biblioteci, Bodleian Quadrangle, dominată de un turn stil Renastere, în care este încastreată statuia regelui James I, oferind oarece săle. Universității și, bineînțeles, Gloriei. În altul etaj se păstrează arhivele universității Oxford. Curtea propriu-zisă are ca zeitate protectoare statuia în bronz a Lordului Pembroke, cancelar al universității între 1617-1630, și din ea se deschid o serie de usi spre vechile „facultăți”: Schola Logiceae, Grammaticae, Musicae,

etc. azi cu destinații complet schimbate, uneori chiar prozace; pantry, de pildă. Grandore și decadență oxoniană: în Schola Linguarum este instalată... toaleta. Interesantă este autenticitatea zidurilor de culoare cafea, strălate în arcade gotice înguste, aerul de chilie încă, mult mai sever decît al unui clăstru de mănăstire. Cu totul remarcabilă este The Divinity School, cu un magnific tavan în arcade gotice, cu blazoane regale la intrateerți, în care este instalată o expoziție de manuscrise. Printre multe altele și al lui Chanson de Roland în cea mai veche copie cunoscută din secolul al XII-lea (Ms. Digby 23, fol. 43). Litere negre, capitale rosii, pe pergamment, cam înnețrit pe margini; format, și dimensiuni de carte. Copii manuscrise și din Chauver, cu miniaturi. Aceste rarități, și multe altele, n-au nici un fel de „expoziție” extenativă și ca să-l găsești pe Roland, într-un colț de vitrină, trebuie să fi foarte atent, chiar insistent. Din nou senzație de understatement, care-mi face o excelentă impresie. Alături, Convocation House, sală de doctorate. Treceam și prin sălile noi de lectură (The New Library), vaste, comode, cu colecțiile de reviste nelezate,

Synthesis. Sediul central al bibliotecii și birourilor are un aspect neoclasic, intruciva artificial la Oxford. Nu este prima dată cînd constat că aceste construcții iluministe (palate, pietre, cartiere) par adevărate grefe neasimilate de context. Produse pur rationale, implantate într-o tradiție străină pe care ar dori s-o dislice. Sala de lectură centrală, în lambriuri de lemn, masivă, puțin rece, octogonală. Sala de reviste, splendid utilată, la zi. Xeroxuri rapide, inclusiv din Revue de littérature comparée, cu „prezente românești”. Din noi inițiativa îniste a bibliotecilor engleze, nu foarte frecventate, dar efectiv folosite. Tot aici sediul lui Voltaire Foundation, un centru de studii voltairiene. The Voltaire Room, întemeiat de Th. Besterman, inițiatorul întreprinderii gigantice, probabil interminabile, The Complete Works of Voltaire, proiectată în 140 de volume, cu colaborarea a 120 de specialiști, dintre care n-au anărut decît toamii pe sărite: 27, 53-55, 59, 81-82, 85-121, etc. De asemenea, al seriei începută în 1955: Studies on Voltaire and the eighteenth century, indispensabilă specialiștilor epocii. Al. Dutu s-a numărat printre colaboratorii și ai acestor serioase publicații de circulație internațională.

OXFORD, PAS ALEGRĂTOR

Întîrziind prin bibliotecă savante, mi-a mai rămas relativ puțin timp pentru parcurgerea propriu-zisă a Oxford-ului, ale cărui colțuri sint asemenea stafidilor într-un calce (folosește o comparație englezească). Spre deosebire de Cambridge, orașul strict universitar, foarte concentrat, foarte personalizat în stil „colerian”. Oxford este un adevărat oras, în care colegiile se pierd, aproape ascunse, uneori chiar strivite de urbanistica modernă a localității. Retin The Sheldonian Theatre, o operă de tinerețe a lui Sir Christopher Wren, unde au loc ceremonii universitare oxoniene, pe Broad Street, The Radcliffe Camera, încă o bibliotecă (în spațiile lui Bodleian Library) circulară, pe care n-am vizitat-o. Dintre „arterele” principale mă atrage puțin St. Giles, cu al său The Martyrs' Memorial, gotic, în amintirea a trei episcopi „protestanți”, cit High Street, ce trece drept una din cele mai frumoase străzi din lume. N-as putea nici confirma nici infirma această opinie, dar trebuie să-i recunosc arcurile extrem de elegante, rafinamentul curbei sale care-i schimbă mereu perspectiva. University College, nimic de spus, este atractiv, fiind și cel mai vechi (A. D. 1249), dar mie-mi fugeau ochii mai ales după vitrinele lui Oxford University Press, de pe aceeași stradă (nr. 10), pe cit de celebre, pe atît de discret modeste. Aceasi impresie și la Blackwell's cea mai mare librărie din Oxford, nu mai puțin vestită, în care abia pot intra, pe fugă, din cauza orarelor imposibile, cu închiderea la ora 5 p.m. Ashmolean Museum de lângă Taylor Institution, închis din același motiv (fuzar). Săli de lectură joase, cu denivelări și etajule grele de evaluat-globul.

„Arborele științei” de R. Lulle (1505)

La raft liber. Catalogul vechi ca la British Library, cu fișele și titlurile lipite pe mari infolii grele de manipulat, dar impozante, de aură savantă. Imi procur specimen de fișe (ca o consolă care nu pot cere nici o carte), apoi șhidul lui Duke Humphrey's Library într-o tranșiere care pastisează pagina unui manuscris medieval (indicu cu rafinament), închis de regulamentul bibliotecii, foarte sever, semnat de director, Robert Shackleton, specialist cunoscut al Secolului luminilor, amic cu Al. Dutu, vechi „oxonian”. La punctul II se poate citi: „Animalele nu sint permise în interiorul clădirilor bibliotecii, cu excepția cititorilor orbi, care — la cerere — pot să introducă guide dogs” (nu știu cum se poate traduce cu exactitate și nici cum se pot orienta acești guide dogs în fișe...).

TAYLOR INSTITUTION

Specialiștii în Enlightenment, nu numai români, știu bine că la Oxford există și o altă instituție, un produs tipic al Secolului luminilor: Taylor Institution, fondată de al lui Sir Robert Taylor (1714-1788), cu preocupări universale tipice ideologice care o inspiră: for teaching and improving the European Languages, studiul limbilor și literaturilor europene fără nici o discriminare. Cartea românească este inclusă în Slavonic Section pe care o găsim cu oarecare dificultate, tot pe St. Giles', la nr. 67. Depozit destul de vast, cu multe coltoane, în ză-zaf, un adevărat labirint. Observ cu... gelozie și revista

Citeva colegii pot fi văzute doar pe dinafară, sau din curtea lor interioară, regăcind peste tot aceleasi splendide peluze. All Souls College nu este, cum ar părea că-i indică titlul, accesibil tuturor, ci doar titlaturilor, categoriei fellows. Aici nu se vine decît pentru specializare, pentru prezătura doctoratului. La Oriel College, în quadrangle, pregătiri pentru un spectacol teatral în aer liber. Deci și acesta inaccessibil. La Trinity College, la Exeter College rețasească parcă, mai accentuată, atmosfera Cambridge. St. John's College este mare, bozot, întins, are și cîmăne moderne, cubiste. Imaginea cu adevărat bizară, oxfordiană, cu totul încetă pentru mine, este însă aceea a studentului în robă neagră, iesind de la examene, multi purtînd pe cap celebra dalărie neagră patrată-sferică, Mortarboards, cu ciucure. Studentele poartă aceeași robă, cu bluză albă: în loc de cravată, un snur negru. O vitrină mă orientează în aceste subtilități vestimentare. Bachelor of Arts, robă neagră, cu garnitură de blană albă. Dr. of Philosophy, robă roșie cu mineci albastre. Ezit între cele două soluții, căci mi se potrivește... amîndouă. Se puteau vedea pe unele fizionomii tinere, abia iesite din examene, congestia încordării emoționale, preocuparea unei probe solemne și dificile. La Oxford, examenele n-au devenit încă o formalitate. Surprinzînd unele discutii animate, interpelări colegiale, felicitări, zesturi amite. Gara modernă, este și ea un simbol oxfordian de mari contraste între arhitectura medievală și modernă. Un oras fără unitate, în care vîră trebuie neapărat să-și parcurgă pe in-delete. Nu i-am prins încă pîlul. Recreat vizită foarte rapidă.

Adrian Marino

3 iunie 1977

EUGENIO MONTALE

Mic testament

Ceea ce fulgeră noaptea în colota cutelului meu, diră sîdief de melc sau șmirghel de sticlă strivită, nu e lumină de biserică sau altă oficină hrînită de preotul roșu sau negru. Doar acest curcubeu pot să-ți las mîrțurie, a unei speranțe pîrîte, a unei credințe ce-a ars mai încet decît un bușten cioturos în cămin. Pudra să i-o păstrezi în oglinjoară cînt stingîndu-se orice făclie hora se va preface-n bolgie și-un Lucifer neguros va să coboare pe-o șmirghă a Tamisiei, a Hudsonului, Senei zăbîindu-și aripile de bitum pe jumătate ciungi de-osteneală să-ți spună: e cașcal.

Nu o moștenire; o amuletă cu darul să-nfrunte izbura musonilor pe firul de pîncanjen al memoriei, dar o poveste dănuie doar în cenușă iar fapta statornică e stingerea doar. Adevărul era semul: cineva l-a zărit și n-o să dea greș să-l găsească. Fiecare și-și recunoaște pe ai săi: truția nu era fugă, umilinta nu era laș și nici firava pilipire scăpărată atunci nu era de chibrit.

Se spune că poezia mea

Se spune că poezia mea ar fi de neapartenență. Dar dacă ea era a ta, era a cuiva: a ta, ce formă nu mai ești, esență. Se spune că poezia la epogeu sau slăvește Totul în goană, se neagă că broasca festoasă ar fi mai uite ca fulgerul. Doar tu știi că mișcarea nu-i felurită de repoas, că gîlul e pilinul iar seninul e dintre norii cel mai împrăștiat. Așa porci mai bine lungă-ți călătoria intermîdită de ghips și bandaje. Și totuși nu-mi dai pace faptul că singur sau în doi, un singur lucru sintem.

ELENA CLEMENTELLI

Caiet etrusc

Se deschide-asupra asprei fugi a străzii ce-alergă la mare ochiul senin al Volterrei. Victoriosă și după falsa noapte căzută ca o pleoapă de moarte să-și stăvilească lumina. Nebune ordine de război, disperată strădanie de-a înălța un zid granbic de pietre: azi un coșmar îndepărtat, o lespede. Liber sub purul cer etrusc se-mînde luf în arhitectura sa, supraviețuitor de dragoste în viață. Încă mai-nîmpîna arcul ce-a salutat alte intrări în altă pace sunetului familiar al pașilor de om, umirea privirii sub greutatea timpului ce din cenușii salin al pămîntului mingie taina celor trei chupuri, apășă-ospina intelter adineri aminte păstrate.

Vintul are-accente de ferice aurore în neclintitul apus în care ne-alungeste plîpînda figură — minune, proiecție, proorocire — : spasm de umbră a serei sau nesfîrșit ecou al soarelui ?

ALFREDO GIULIANI

Cînd am văzut că salcia

Cînd am văzut că salcia-și clatină penele în grădina spitalului, o schiță m-a rănit a orei murmurînd-n cădere colinelor de pe coasta din zare; lumina compusă zăcu fără pleoape la frunțile ierbi.

Am văzut amintindu-mi-l turnul în vînt sus pe stîncă Verdele petic al său și tabla de șah foarte pală

Am văzut că totul e frumos și la fel: aripă de piatră spumă a mării și iară... In românește de Geo Vasile

REVISTA STRĂINĂ

● UN GRUP DE ISTORICI DIN LENINGRAD a colecționat cărțile care au aparținut cîndva bibliotecii personale a tarului Petru I. Catalogul întocmit de el cuprinde informații despre cea. 2.000 de volume ajunse pînă în zilele noastre. Lucrările despre fortificații și artilerie, cărți de istorie, geografie, medicină, literatură, cele despre călătorii, atlasuri, îndreptare și calendare pe care le folosea Petru I fac astăzi parte din această interesantă colecție. Pe lângă toate acestea, au mai fost adăugate colecții încă 600 de cărți străine, aduse de la călătoriile lui în Germania, Olanda, Franța și Italia.

● ÎN EDITURA MARTELLI-GIUNTI DIN PLORENZA A APĂRUT VOLUMUL LEONARDO PICTURA, elaborat de un grup de critici de artă în colaborare cu specialiștii din Institutul cultural din toată lumea. În acest volum sint incluse toate picturile semnate de marele pictor.

Acesta văstă lucrare a apărut în îngrijirea lui Raymond Queauau.

● MARC SORIANO publică în ed. „Gallimard” sub titlul „Portrait de l'artiste jeune” primele patru texte semnate în 1851 și 1852 de Jules Verne în „Le Musée des familles”: „Voyage en ballon”, povestea unei ascensiuni turburată de un călător clandestin, „Les Premiers Navires de la marine mexicaine”, povestea peruană „Martin Paz” și, în sfîrșit, comedia „Chateaux en Californie”. Jules Verne avea atunci 22 de ani. Toate aceste texte au ca comun o temă istorico-geografică și se referă direct sau la California. Marc Soriano examinează structura narativă a textelor. Postfața acestui volum este semnată de Ray Bradbury, un cunoscut și mare admirator al lui Jules Verne.

● EDITURA DENOEL-GONTHIER a avut ideea de a tipări textul unei serii de 6 filme — care vor fi proiectate de televiziunea franceză T.F. 1. Începînd cu luna noiembrie în colecția „Anatomie d'un chef-d'oeuvre” care este consacrată picturii. Principiul acestei colecții este de a face — pornind de la un tablou celebru — un exercițiu de lectură asupra actualității epocii pinzelor respective și astfel să descopere imaginea ascunsă pe care o simbolizează. Spre exemplu „Guernica” a lui Picasso și „Ambascadorii” lui Holbein și oferite de Jean Louis Ferrier ocazia de a descifra enigmă, specifică secolelor în care au fost concepute acele opere. În pregătire enigmatice sau problemele puse de operele lui Dali, Courbet, Botticelli, Delaunay.

studia thracologica

Getul Burebista, conducătorul tuturor geto-dacilor (IV)

BUREBISTA

2050

inte, tînd să explice că sint bune rude cu cunoscuții geți (subas Getarum). Cînd a apărut Burebista, în lumea geto-dacă existau alt vechia uniune de triburi a getilor de la Dunărea de Jos, cit și aceea mai recentă a dacilor din Transilvania. Cum stăpînirea sa nu se formase prin cucerirea pe rînd a unei puzderii de triburi separate, căci în acest caz nu s-ar fi putut realiza atît de repede, ci din unirea unor formațiuni politice mai întinse, deja constituite, anume a celor patru părți în care această stăpînire avea să se desfășoare după moartea sa, precum spune Strabon, rezultă că trebuie să conțîm cu încă două uniuni de triburi, ale căror numiri și situații geografice ne rămîn cu totul necunoscute. Cel mult putem să presupunem că ar fi vorba de triburile din Mar-marum și Slovacia de o parte, de cele din Galizia și Moldova de Sus de alta, incluzînd probabil și populația de alt neam, ca bastarnii de pildă, care, după primele cînoștiri cu Oroles, ajunseseră la un echilibru cu geto-dacii și chiar la o strînsă colaborare, constant manifestată în secolele II—I î.e.n. împotriva romanilor.

Căreia din cele patru uniuni de triburi îi aparținuse Burebista la origine? Ceea două presupuse formații anonime din nord se exclud din discuție din capul locului, din cauza caracterului lor periferic și a lipsei de importanță istorică pînă atunci. Rămîn uniunea getilor și cea a dacilor. Sub impresia poziției centrale a acestuia dif urmă, în coroana de munți a Transilvaniei (corona montium, cum spune Iordana-

oul factorului elenic în intensificarea progreselor realizate de geto-daci e de o mare importanță pentru a fixa regiunea unde s-au manifestat mai întâi aceste progrese și de unde apoi s-au răspîndit pe tot teritoriul geto-dacă. Această regiune nu poate fi căutată decît în sudul și răsăritul Daciei, cu deosebire în Cimpia Română și în Moldova de Jos. Axa principală a legăturilor economice cu orașele pontice era Dunărea. Era firesc ca, în activitatea lor negustorească, aducînd pe corăbii produsele superioare ale civilizației lor pentru a le schimba cu bogățiile locale (grîne, piei, lînă, brînzetură, miere și adesea sclavi), grecii să fi venit în contact mai întin cu geții de pe malurile acestui fluviu și prin el, să-și fi răspîndit mărfurile mai departe, pe vîile numeroaselor râuri ce străbăt Muntea și Moldova în sensurile cele mai prielnice unei circulații spre Carpați. Și tot atît de firesc era ca geții din șes să fi beneficiat mai devreme și mai intens decît frații lor dacii din munții de progrese generate de acest contact.

Fapt este că asezările getice dinspre Dunărea de Jos care au făcut pînă acum obiectul unor săpături sistematice prezintă, în raport cu toate asezările din lumea geto-dacă, cele mai vechi și mai numeroase dovezi ale penetrației grecești, ale asimilării active a influențelor elenice de către populația locală, ale creșterii mijloacelor de producție, ale producției locale de mărfuri, ale dezvoltării și schimburilor intertribale. Inevitabil, aici au trebuit să apară pentru prima oară și consecințele sociale ale acestor progrese economice, ca proprietatea individuală asupra bunurilor mobile tînzînd și spre aceea asupra pămîntului, diviziunea socială a muncii prin apariția de categorii speciale de meșteșugari și negustori, munca prin sclavi, adincirea diferențelor între clase, necesitatea organizării de uniuni tribale întinse în formă durabilă, tendința democrației militare de a face loc statului.

Nu e de mirare că între cele două principale nucleee politice pe care le înregistrează istoria neamului geto-dacă, aceea a dacilor din Carpați

și aceea a getilor de la Dunăre, ultima apare pe scena istoriei cu cel puțin patru secole înaintea celeilalte. Geții de la Dunărea de Jos, din Dobrogea, sint aceia care s-au opus, singurii în această perioadă, marii armate persane a lui Darius, cu prilejul expediției acestuia împotriva scitilor prin anul 512 î.e.n. Dacă au cutezat s-o facă, nu poate fi numai din cauza forței lor morale lăudate de Herodot (IV, 93), ci pentru că aveau conștiința numărului lor, spiritul prin solidaritatea cu triburile din stînga fluviului. Vedem aceste triburi, în secolele următoare, unite în acea formație impunătoare care, sub conducerea unui anonim rex Histriorum („regele dunărenilor”), la anul 339 î.e.n., se împotrivesc cu eficacitate scitilor lui Ateas, pentru ca numai patru ani mai tîrziu, sub un urmaș tot anonim al acestui conducător, să i se opună lui Alexandru Macedon, prin șesurile Teermanului ori ale Romanatilor, iar în anul 326 î.e.n., pe cînd Alexandru se afla în fundul Asiei, să-i producă generalului lăsat de acesta în Tracia, Zopyrion, o înfrîngere dezastruoasă la nord de gurile Dunării. Aceeasi uniune de triburi, prin anul 300 și 292 î.e.n., sub conducerea abilului Dromichete, a obținut răsunătoare succese împotriva lui Lisimah, regele elenistic al Traciei. În cursul secolelor III-II î.e.n., această formație a continuat a se întări și a se dezvolta, mereu în legătură cu cetățile elene de la Marea Neagră, pentru ca în secolul I î.e.n. s-o vedem intervenind împotriva primelor afirmări ale puterii romane în Pontul Stîng, mai întii în alianță cu Mitridate, apoi ca parte din marea putere politică a lui Burebista. În același interval multiseclar, dacii din munți au fost abuzat de pe scena istoriei pînă în preajma anului 200 î.e.n., cînd sint pomeniți pentru prima dată în scrierile înregistrate de Pompeius Trogus (și transmise prin Iustinus) despre luptele regelui dac Oroles cu bastarnii (XXXII, 316) și apoi despre formarea unei puteri dace sub regele Robobostes (Prolog XXXII), desigur seful unei noi uniuni de triburi din Transilvania, pe la începutul secolului II î.e.n. Istoricul roman îl menționează pe daci ca pe o notatate despre care nici un autor elenic nu avusese știre mai în-

Lucaiafăru
Revistă editată de
UNIUNEA SCRITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dragoș
Mihai Ungheanu (redactor șef
adjunct), Teodor Balș (secretar
responsabil de redacție)

REDACȚIA : București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 09
ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 74 96
ABONAMENTELE :
3 luni — 13 lei : 6 luni — 26 lei : 1 an — 52 lei
Tiparul executat la :
COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCOLII”
Paginator Dobre Marian